

(המשך מעמ' 15)

אבא שלי. אבא הוא יצרן מעילים בתל-אביב.

ניסיתי לקחת מעילים מאחורנית ולהתר כסות בהם, אבל הידיים כבר לא נשמעו לי.

אחריכך בא השלב הנורא. הגייפ שנסע-נו בו — נעמד גם כן. אני חושבת שנגמר הדלק. כאן עשה המפקד טעות. הוא ירד מהגייפ ופחה את מיכסה המנוע. תוך שניות התעופפו משם כל מיני חלקים קטנים ברוח הנוראה. היה ברור שהגייפ הזה הלך גם כן.

הסופה הפכה

גיהנום

פי הוראת המפקד, התחלנו ללכת ברגל. אז כבר התחיל להיות לי רע, רע מאוד. התחלתי לפחד ממש. היה לי בתוך ספר-החילים קטן, עם התחיתמה של הרב גורן, שסלע נתן לי ימים מספר לפני שיצאנו לטיול. חשבתי על התחילים, ונ-

יכול לעודד אפילו את עצמו. חוץ מעופרה. היא ממש ג'דה. סלע הכניס אותי לתוך השקשינה שהוא סחב איתו, ואמר לארבעה חברי'ה לשכב עלי ומסביבי, כדי לחמם אותי. אז אי-בדתי את ההכרה.

המפקד

שמח

תעוררתי בבית-החולים תל-השור. הרגליים והידיים שלי הן כמו של מלכת-יופי. הכי שמנות והכי נפוחות בעיר לם, עם שלפוחיות גועליות. העין שלי נפי-געה, אבל הרופאים אומרים שהיא תהיה בסדר. יש עדיין בעייה של סיבוכ במחזור הדם. קיבלתי מהמקרה איזו אנמיה, וזה הדבר היחיד שמטריד את הרופאים. כל היתר יעבור.

המפקד היה אצלי לביקור, שמח וטוב-לב. בטח שהוא שמח. כל אחד שנותר בחיים, מהטויל הזה — זה פחות 10 שנים בתיסהור בשבילו.

כשנודע לי על מותם של שלושת החבר'ה, קיבלתי הלים. ביחוד מסלע. ידעתי

לה בדרכה רגלי במעלה ההר. מפקד היחידה הכיר את האזור את-טב, ובשלב זה נמנע מלהזעיק עזרה, למרות שהחבורה היתה רחוקה עדיין כשי-שה קילומטרים מיעדה. לאחר שתחיים של טיפוס מייגע בקור-עו וברוחות סוערות, בתנאי-ראות אפס, עצר המפקד, כשהוא חושש כי תעה בדרך. עתה התקשר עם יחידה סמוכה, ביקש לש-לות אליו כוח החילוף.

כוח החילוף שיצא מיד לדרך, כלל את מפקד אחת היחידות, שלושה חיילים נוס-פים וחובש. הם היו מצויידיים בבקבוקי קוניאק, שתייה חמה, שקי-שינה ואקדחי זיקוקים.

מאוחר יותר, נוסף הבוקר המוקדמות, נשלח כוח-חילוף נוסף שכלל שלושה חי-ילים.

שמונת המטיילים המתינו לכוח החילוף בסופה הנוראה, חשופים לשלג ולרוח. מצ-בם היה בינתיים סביר, אם כי רבים הת-אווננו על הקור. רק מצבה של רחל היה קשה.

בעשר בערב הגיע כוח החילוף. בשעה זו כבר היה מצבה של רחל ככי רע. כוח ה-

סה על ההר, נעשו מאמצים נוספים לחלצה. פרט לשתי חוליות החילוף שני-י-לחו, ניסה גם חילי-האוויר לחוש לעזרה, אולם לא היה מסוגל להפעיל מסוקים. הסופה היתה מרסקת כל כלי שהיה מנסה את מזלו על ההר. רק כאשר התברר מעט מזג-האוויר, נישלח מסוק לעזרת האנשים שהופקרו בשטח.

כאשר הגיעו אליהם, מצא הרופא את סלע ופואזניק ללא רוח-חיים. דואק ורחל עדיין נשמו. המסוק לקח בתחילה את שני הי-דים, בנסיון גואש להצילם. אולם כאשר הגיעו לבית-החולים, היה דואק כבר חסר-רוח-חיים. רחל היתה על סף הגסיסה. הרופאים הכניסו אותה לאמבטיה עם מים בטמפרטורה של 48°, כששני רופאים מחזיקים את ידיהם במים כדי לוודא שלא תיכווה. לאחר 45 דקות, היא ניצלה ממות.

הפרשה כולה יוצרת רושם מוזעזע: בצה"ל חולכים תמיד המפקדים רא-שונים — אולם לא כאשר הם משאירים את אנשיהם למוות מאחריהם — כולל חי-יל! היתה זו תמונה שעד היום היתה יכולה לקרות בצבא האוייב, לא בצה"ל. אולם הפעם היא אירעה בצה"ל — כמו

האם הונחתם דגל צה"ל?

הפתעות רבות אחרות, שאירעו בו באר-בעת החודשים האחרונים. שלושת החי-ילים שקפאו — הופקרו למוות. רק בנס לא מתה גם רחל, שהופקרה גם היא. השאלה הגדולה, שעליה חייב צה"ל ל-תת את התשובה, היא: האם הונחתם דגל צה"ל? האם הופקרו החיילים למוות בגלל שהמפקד ברח משדה-המערכה, השאיר את אנשיו הגוססים מאחור, מיהר קדימה כדי להציל את חייו — או שמא היתה פה רק טעות בשיקול, שנבעה מחוסר יידע, חוסר-התמצאות בתנאי שלג?

טעויות

טעויות

יְקוּדִים מוֹטְעִים וטעויות, שהתגלו לאחר מכן כגורליים, לא חסרו לאיש רך המסע האומלל, לא היה ספק שאיש מהמטיילים — כולל המפקד — לא ידע כיצד נוהגים בסופת שלג.

בין החלטות המפקד, שלגביהן תצטרך להחליט ועדת החקירה:

- ההכנות לטיול: המפקד היה היחיד שלבש דובון, הירשה לאחרים לצאת בל-בוש לא מתאים.
- ההחלטה להמשיך בטיול בגיפ אחד, לאחר שהשני נתקע — במקום לאסוף את כל השמונה לגיפ השני, לסגת מה-סופה המשתוללת בחזרה למטה.
- ההימנעות מלהזעיק עזרה מיד לא-חר שהגיפ הראשון נתקע.
- ההחלטה להמשיך ברגל לאחר שה-גיפ השני נתקע, במקום להצטופף שמונה בגיפ אחד, ליהנות מהמחסה היחסי שלו ומחום הגוף, ולהזעיק את העזרה לגיפ.
- שתיית המשקאות החריפים שהביא כוח החילוף: אלכוהול הוא אסון בתנאי קור, מאחר שהוא ממריץ את זרימת הדם בגוף, גורם לאיבוד מוגבר של חום הגוף. השאתם של הכושלים מאחור, והי-היפרדות חוליות — במקום להישאר מגור-בשים בקבוצה אחת, כשהבריאים מגנים על החלשים, מעודדים אותם, ועוזרים איש לרעהו.

ההחלטה להמשיך ברגל לאחר שה-גיפ השני נתקע, במקום להצטופף שמונה בגיפ אחד, ליהנות מהמחסה היחסי שלו ומחום הגוף, ולהזעיק את העזרה לגיפ.

שתיית המשקאות החריפים שהביא כוח החילוף: אלכוהול הוא אסון בתנאי קור, מאחר שהוא ממריץ את זרימת הדם בגוף, גורם לאיבוד מוגבר של חום הגוף. השאתם של הכושלים מאחור, והי-היפרדות חוליות — במקום להישאר מגור-בשים בקבוצה אחת, כשהבריאים מגנים על החלשים, מעודדים אותם, ועוזרים איש לרעהו.

איבוד

עשתונות?

האם נבעו כל הטעויות האלה בגלל שהמפקד איבד את עשתונותו, שכח את אחריותו לאנשיו, מיהר להציל רק את עורו — ביחוד בשלב הייאוש האחרון? גם אם לא — עדיין אין המפקד פטור מעונש. גם אם נבעו כל שיקוליו מחוסר יידע וטעויות — כשהשיקול היחיד המד-ריך אותו הוא להיחפו ליעד, במעלה ההר, עלי-מנת להזעיק עזרה — גם אז חייב הוא לשאת בתוצאות.

אלא שבמקרה זה, אין הוא האשם היי-חיד. שותפים לו, בהפקרת האנשים למוות, גם האחראים בצה"ל, שזילזלו באוייב-השלג, לא דאגו להכין את צה"ל למלחמה בו — כמו שלא דאגו להכינו למלחמה באוייב הערבי.

חילוף הלביש את האנשים בבגדים חמים, הישקה אותם במשקאות חמים והחריפים שהיו בידיו.

סרן פואזניק שתה כמות גדולה במיוחד של קוניאק — דבר שחזק עליו גורדין מוות. הוא היה הראשון — מלבד רחל — שאיבד את כושרו.

רחל הועלתה על אלונקה, שהובאה על-ידי כוח החילוף. היא היתה כבר ללא הכרה. היא ופואזניק עיכבו את כל החי-בורה.

בשלב זה הורה המפקד להשאיר את שני הנכשלים בשטח, עם עוד שני חיילים

שאם הוא לא היה מאבד את כל כוחו-תיו לסחוב אותי ולהציל את חיי — הוא היה ניצל בעצמו.

תקלות

תקלות

מה קרה שם בטיול, שהפך למלכודת-מוות? מי אשם במוותם של שלושה חיילים — כמעט ארבעה? האם היתה זו תאונה בלתי-ימנעת — או תוצאת הזנחה, שיקולים מוטעים, חוסר מיקצועיות?

יום האסון: גייפ תקוע בשלג ליד נגא"ש

מכות החילוף. היתר המשיכו לעלות מהר. תוך זמן קצר נפרדו המטפסים לחול-יות נפרדות. הוא זו: בזמן היציאה של השמונה לטיול, היה ההר מכוסה בשיכבת שלג של כ-80 ס"מ. התקלות החלו כשמונה שעות לאחר הי-ציאה. כאשר היו כבר בדרך העולה אל ההר, אירעה תקלה באחד הגייפים. שרשרת השלג נתפסה בציר הקדמי, והוא נשבר. משניסו להמשיך ולנסוע בכל זאת — נשי-בר גם הציר האחורי, ממת העומס. המפקד הורה לנטוש את הגייפ. הוא המי-שיך בגיפ השני, עם רס"ן סלע ושתי החיילות. יתר הארבעה המשיכו לצעוד רגלי.

כדי לקבוע זאת, מינה צה"ל ועדת חקי-רה, השתלשלות העובדות שהובאה בפני הוועדה, היא זו: בזמן היציאה של השמונה לטיול, היה ההר מכוסה בשיכבת שלג של כ-80 ס"מ. התקלות החלו כשמונה שעות לאחר הי-ציאה. כאשר היו כבר בדרך העולה אל ההר, אירעה תקלה באחד הגייפים. שרשרת השלג נתפסה בציר הקדמי, והוא נשבר. משניסו להמשיך ולנסוע בכל זאת — נשי-בר גם הציר האחורי, ממת העומס. המפקד הורה לנטוש את הגייפ. הוא המי-שיך בגיפ השני, עם רס"ן סלע ושתי החיילות. יתר הארבעה המשיכו לצעוד רגלי.

המפקד הסביר זאת, לאחר מכן, ברצונו להזעיק במהירות עזרה לאנשים שנותרו ללא רכב. תקלה זו, שאירעה במרחק שבעה קילוי-מטר מהיעד, לא היתה האחרונה. קילומטר אחד לאחר מכן אירעה תקלה גם לגיפ השני. משאבת המים התקלקלה. הארבעה המתינו לארבעת החולכים בר-גל, משהגיעו אלה, המשיכה החבורה כרי-

רחל לפני גיוסה למילואים

דרתי בליבי כל מיני נדרים, מה אעשה ומה לא אעשה אם אצא מכאן בחיים. הסופה הפכה לגיהנום ממש. גשם ופחית שלג נדבקו לנו בפנים בעוצמה נוראה. ממש אי-אפשר היה להרגיש יותר את הפ-נים. נזכרתי בחופשה שחזרתי ממנה את-מול, יומיים של חופש, שהקדשתי כדי להתייפות. ללכת למספרה, לטפל בעצמי, להיות יפה ומסודרת לקראת תקופה נו-ספת של מילואים שלא ידעתי מתי תיגמר. הייכתי לעצמי בלב. בשביל מה להתייפות אם עכשיו אני כלי-כך מכוערת. המשכנו לטפס על ההר. סלע ואני היינו בראש, והייתר אחרינו. לעיתים ראי-נו אותם, דמויות מטושטשות בסופת השי-לג המשתוללת.

הרגשתי שאני לא יכולה להמשיך יותר. התחננתי לפני סלע שיתן לי לנוח מספר דקות, אולם הוא לא הסכים, ומשך אותי הלאה בכוח. רציית לשבת ולגמור. אלא רציית לחיות יותר. הייתי בטוחה באותם רגעים, שאני לא אחיה יותר. הש-לג הגיע כבר מעבר לברכיים. אבל סלע המשיך להכריח אותי ללכת, הקים אותי כל פעם שנפלתו. כל הזמן הוא דיבר אלי, דיבר וצעק, דיבר וצעק.

התחננתי

לשווא

ל עשרה צעדים התחננתי לפניו לעי-שות הפסקה, לעצור אפילו לדקה אחת. הרגשתי שאני לא יכולה יותר. אבל הוא לא הסכים — וכך הציל את חיי. המשכתי ללכת וליפול, לקום, ללכת וליפול. היה רגע אחד שידעתי שאלוהים אפילו לא יזין אותי יותר. נפלתו על הארץ — ולא רציית לקום. סלע סחב אותי, נתן לי מכה בפרצוף, אבל כלום לא עור. הייתי אדישה לחיים, ידעתי שאני אמות שם, אבל לא פחדתי. לא היה לי כח יותר אפילו לפחד. בינתיים הצטרפו אלינו היתר, והמפקד החליט לעשות חנייה, בשביל לנוח ול-עודד אחד את השני. אף אחד לא היה